

Marketing & Communications
Anna van Buerenplein 1
2595 DA Den Haag

Postbus 96800, 2509 JE Den Haag

www.tno.nl

Gemeente Emmen, Gemeente Coevorden, Provincie Drenthe, Waterschap Vechtstromen

Datum
28 februari 2023

Onderwerp Reactie TNO op dossier 'bestuurlijke reflectie gebiedsproces
Schoonebeek'

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief wil TNO graag reageren op een drietal opmerkingen in stukken in het dossier 'bestuurlijke reflectie gebiedsproces Schoonebeek', dat onlangs gepubliceerd is op de website van de gemeente Emmen. Wij hopen dat onze nadere duiding van nut zal zijn bij de bestuurlijke beschouwingen van het dossier.

Achtergrond

TNO en KWR hebben in opdracht van Gemeente Emmen, Gemeente Coevorden, Provincie Drenthe en Waterschap Vechtstromen een kwalitatieve evaluatie uitgevoerd van het rapport 'Onderzoek Oliewinning Schoonebeek' door Royal HaskoningDHV (RHDHV). De notitie van TNO als resultaat van de evaluatie (referentienummer 100348172), het rapport van RHDHV, een memo als reactie van RHDHV op de notitie, een brief aan de gemeenteraad en andere stukken zijn gepubliceerd op de website van de Gemeente Emmen (zaaknummer 39990-2023). In deze brief gaan wij in op een drietal opmerkingen in de brief aan de gemeenteraad en in de reactie van RHDHV op de notitie van TNO.

Reactie 1: TNO heeft niet alle opties kunnen evalueren

In de brief aan de gemeenteraad met als onderwerp 'Bestuurlijke reflectie gebiedsproces Schoonebeek' staat op pagina 3 in de eerste paragraaf de volgende zin:

"TNO komt tot de conclusie dat RHDHV de juiste set van alle mogelijke verwerkingsopties voor het productiewater in het vizier heeft en dat RHDHV haar conclusies goed onderbouwt."

De TNO evaluatie was beperkt tot de drie verwerkingsopties in het rapport van RHDHV. Het evalueren van de juiste set van alle mogelijke verwerkingsopties voor het productiewater en in het vizier hebben daarvan door RHDHV is niet onderdeel geweest van de evaluatie van TNO. Samen met KWR heeft TNO alleen de rapportage van RHDHV beoordeeld en gekeken naar het tot stand komen van de selectie van de drie alternatieven die zijn bestudeerd in de RHDHV-rapportage. Kanttekeningen van TNO over de selectie van de alternatieven zijn te vinden in de TNO-notitie op pagina 7 en aan het begin van pagina 8. Deze selectie van de drie alternatieven door

RHDHV heeft plaatsgevonden op basis van een uitgebreide lijst van opties die al voorafgaand aan de RHDHV-studie tot stand is gekomen en welke hiermee buiten de uitgevoerde evaluatie van TNO viel.

Reactie 2: TNO kan niet vaststellen dat RHDHV haar conclusies goed onderbouwt

In dezelfde hiervoor geciteerde zin wordt ook gesteld dat TNO concludeert dat RHDHV haar conclusies goed onderbouwt. Dat is door TNO niet als zodanig vastgesteld en aangegeven in de notitie. Er is door TNO vastgesteld dat op verschillende punten in de RHDHV rapportage een bepaalde mate van detail in de geboden informatie of informatie geheel ontbreekt. Bijvoorbeeld voor enkele onderdelen van de CE-toetsing en voor de Life Cycle Analyse (LCA), waarvoor een gevoeligheidsanalyse ontbreekt. Hierdoor heeft TNO bepaalde onderbouwingen van de conclusies van RHDHV niet volledig kunnen beoordelen. TNO sluit niet uit dat RHDHV het onderzoek zorgvuldig heeft uitgevoerd, maar kan op basis van de informatie in het onderzoeksrapport niet vaststellen dat RHDHV haar conclusies voldoende goed heeft onderbouwd.

Reactie 3: TNO heeft onvoldoende informatie om het beste alternatief vast te stellen

In de memo van RHDHV wordt op de eerste pagina gesteld dat:

“Zoals wij de bevindingen van TNO en KWR lezen, verwachten zij niet dat verdere uitwerking tot andere conclusies zal leiden”

Een reactie hierop willen we ook graag koppelen aan het volgende dat ook op de eerste pagina wordt gesteld van de memo van RHDHV:

“Voor de vergelijking van de alternatieven zijn de zuiveringsopties hiermee mogelijk te optimistisch weergegeven, ten aanzien van effectiviteit en benodigde tijd tot realisatie. Daarmee zou alternatief 3 waterinjectie relatief beter scoren ten opzichte van alternatief 1 en 2 waarbij waterzuivering plaatsvindt.”

Op basis van de informatie in het onderzoeksrapport kan TNO op dit moment niet vaststellen welke van de drie alternatieven het beste zou scoren. Om dit vast te stellen, en ook of dit tot andere conclusies zal leiden, zouden de door TNO aanbevolen verbeterde onderbouwingen en uitkomsten van de uit te voeren gevoeligheidsanalyse voor de LCA duidelijkheid kunnen geven.

Wij hopen dat de duiding behulpzaam zal zijn bij de bestuurlijke beschouwingen. Onze onderzoekers zijn zeer bereid om de evaluatie en de punten in deze brief nader toe te lichten in een gesprek.

Met vriendelijke groet,

Public Affairs Manager